

Kooste PIK-työpajan 23.4.2024 pienryhmäkeskusteluista

Miten vaikeana koet ilmaston ja ympäristöön liittyvän terminologian?

- tavoitteena on käyttää ilmaston ja ympäristöön liittyviä termejä oikein
- termien täsmällinen käyttö ja määrittely on tärkeää tiedeyhteisössä ja tiedepohjaisessa viestinnässä
  - o valitettavasti viestinnässä joskus yksinkertaistetaan tai monimutkaistetaan asioita
    - mitä tavoitteita halutaan saavuttaa?
  - o etenkin ilmastokeskustelussa vallankäyttö mukana
    - kuka osallistuu?
    - kenen argumentteja kuunnellaan?
- esimerkiksi kuntien ja eri kohderyhmien tarpeisiin on hyvä selkiyttää termejä
- ympäristöasiat ovat helposti jonkin viranhaltijan asioita
  - o Mitkä ovat asioita, jotka kaikkien (esim. johtajat, päättäjät) tulisi tietää?
- termistön määrittelyssä (esimerkiksi kestävä kehitys) on ollut haasteita
- viestintä päättäjien suuntaan
  - o termit tuovat konkretiaa, mutta voivat myös erottaa
  - o kaikilla pitäisi olla sama kokonaiskuva
  - o esimerkiksi suunnitelmien esipuheet monesti lähtevät liikkeelle ja sisältävät paljon globaalilla tasolla olevaa asiaa, vaikka toimitaan paikallistasolla
    - täytyisi kiinnittää paremmin huomiota konkreettiseen, paikalliseen toimintaan ja sen merkityksellisyyteen

Miten päästään terminologiasta käytännön toimintaan?

- energian säästö ja energiatiekartat ovat hyvä työkalu kestävän kehityksen tavoitteisiin puoluerajoista riippumatta
- alkuun pääseminen on tärkeää, ei pidä heti pyrkiä täydellisyyteen
  - o vaikutusten arviointia ja toiminnan ohjausta voidaan tehdä matkan aikana

- täytyy keskustella valinnoista ilmasto- ja kestävyystoimissa
  - o yksittäinen toimija ei voi vaikuttaa kaikkiin päästöihin
    - laskentamenetelmät ovat usein keskiarvoistavia ja sovittuja menettelyjä, joissa on kokonaisvaltaisia kehittämistarpeita
  - o resurssitehokkuuden arviointi on hyvä työkalu
- visualisointi on hyvä keino
- polku globaalista paikalliseen
- systeemisyyttä, kaikki vaikuttaa kaikkeen
- toimijoiden saaminen yhteiseen keskusteluun vaikeaa
  - o myös saman työpaikan sisällä, jos ihmiset kokevat, ettei asia kuulu heidän työhönsä
- voisiko muutokseen ottaa mukaan he, jotka ovat lähempänä muutosta (kriittisen massan kerääminen)
- nuorten ottaminen mukaan
  - o perspektiivi ajan suhteen erilainen kuin aikuisilla
  - o nuorten tulevaisuus
  - o ei historiallisia toimintatapoja rajoitteena
  - o ei välttämättä vastakkainasettelua luonnon ja talouden suhteen

Onko organisaatiossasi tehty hiilijalanjäljen ja/tai -kädenjäljen laskentaa? Jos on, niin oliko prosessi helppo vai haastava? Jos ei niin onko suunnitteilla tehdä laskentaa?

- on tehty energiatiekarttoja ja päästöjen arviointia
- vastuullisuusraportointi osa normaalia toimintaa, neljän vuoden suorat ja epäsuorat päästöt arvioitu
- pienyrytyksissä joissain laskettu, joissain ei
- korjausrakentamisen vaikutuksia on arvioitu
- kokonaisuusien hallinta on haastavaa
- lainsäädäntö on monimutkaista esim. liittyen soiden ennallistamiseen
- hiiliviljely on osa maataloustoimintaa
  - o tutkijat tekevät laskelmat
- Suomen ympäristökeskus laskee hiilijalanjäljen kunnille ja kaupungeille
- kaavoituksessa huomioidaan hiilijalanjälki

Miten organisaatiossasi huomioidaan kestävä kehitys ja sen eri ulottuvuudet?

Miten kestävä kehitys sovelletaan käytäntöön?

- tiedekasvatus on osa opetusta
- on koulukohtaisia energiatehokkuusarvioiteja
- hiiliviljelytoimet
- vastuullisuusraportointi isoille yrityksille, myöhemmin pienemmille
- voisi olla mahdollisuus yhteistyöhön/benchmarkkaukseen
- kuntien valmius ilmasto- ja kestävyystyöhön eri tasolla
  - o riippuu kunnan koosta, resursseista, omasta kiinnostuksesta
- seutuyhteistyö voisi olla hyvä työkalu kuntien väliseen yhteistyöhön
- yritysten/organisaatioiden esihenkilöille tiedoksi organisaation ilmasto- ja kestävyysuunnitelmat/strategiat
- nuorisolain kautta kestävä kehitys kuntiin, ERASMUS-yhteistyö
- kaikki kestävyys näkökulmat on huomioitava
  - o myös lapset, talous yms.
  - o planetaarinen terveys, millä kaikilla tavoilla luonto tukee elämää ja terveyttä
- Voisiko esimerkiksi viestinnällä tuoda luontokadon torjunnan lähemmälle tasolle ympäristövalvonnassa?
- miten voi tehdä oman tehtävänsä niin, että kestävyys- tai ilmastoasiat otetaan huomioon?
- osa asioista on päätöksenteossa vaikeasti arvioitavissa taloudellisesti tai muilla mitattavilla kriteereillä
  - o esimerkiksi luonnon monimuotoisuus, pölyttäjät
- tarkasteltavan aikajänteen määrittäminen
- Mitä tietoa tarvitaan?
  - o kysymysten hankkiminen, mihin haetaan vastauksia
  - o ymmärrys siitä, mitä ei tiedetä
  - o olisi tärkeää, että esittelijöiden ja päättäjien argumentointi olisi ”vedenpitävää”
- ihmiset hakevat konkreettisia esimerkkejä tulevaisuudesta
  - o konkreettisten skenaarioiden teko laadukkaalla tieteellisellä pohjalla, jotta skenaariot ovat todellisia
  - o skenaarioiden visualisointi

Opiskelijoiden keskustelukoonti

Onko ilmastoon ja ympäristöön liittyvä terminologia vaikeaa?

- kestävyysesityksessä tuli paljon uusia, vaikeita termejä
  - o samoin ekologisen kompensaation esityksessä
- koulutietämyksen pohjalta pystyy seuraamaan yleistason uutisointia
- ilmastonmuutosta käsitellään eri oppiaineissa eri aikoina ja eri näkökulmista
  - o käsitteet jäävät helposti irrallisiksi
    - kokonaiskuvan muodostaminen voi olla vaikeaa

Tulevatko ilmasto- ja ympäristöasiat vastaan somessa?

- kyllä joskus
- ilmastoskeptistä materiaalia tulee melko harvoin vastaan
  - o kohderyhmä voi vaikuttaa tähän
- kärjistynyttä keskustelua ilmastoaiheista tulee vastaan muista aiheista kuin ilmastonmuutoksesta

Onko ilmasto- ja ympäristöasioita riittävästi esillä mediassa?

- aika harvoin luetaan ilmastoon liittyviä uutisia

Minkälaista keskustelua tai väitteitä kouluympäristössä tulee vastaan?

- ”Mitä väliä sillä on mitä minä teen?” tulee usein vastaan
- varsinaista ilmastoskeptismiä ei ole noussut esille
- Ilmastoturit-ryhmässä nuoret lähtökohtaisesti ovat tietoisia ilmastonmuutoksesta ja haluavat edistää ilmastonmuutoksen hillintään tähtääviä toimia